

ПРОЕКТ

Вноситься

Кабінетом Міністрів України

Д. ШМИГАЛЬ

« »

2023 р.

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до Закону України «Про народні художні промисли»

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

Внести зміни до Закону України «Про народні художні промисли» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 41, ст. 199; 2004 р., № 16, ст. 238; 2014 р., № 5, ст. 62) виклавши його у такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про народні художні промисли

Цей Закон регулює правові, організаційні та економічні відносини у галузі народних художніх промислів, визначає статус суб'єктів народних художніх промислів, засади їх діяльності і спрямований на охорону, відродження, збереження та розвиток народних художніх промислів як важливої складової духовної культури українського народу.

Охорона, відродження, збереження і розвиток народних художніх промислів є обов'язком держави.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

державний реєстр майстрів народних художніх промислів – це інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації про майстрів народних художніх промислів;

марка виробу народних художніх промислів – спеціальне текстово-графічне позначення, яке наноситься на індивідуальний виріб народних художніх промислів та містить наступні елементи: логотип, відповідне текстове позначення, відомості про майстра, QR-код виробу;

маркування виробів народних художніх промислів – нанесення майстрами народних художніх промислів на виріб відповідної марки, що забезпечує факт приналежності майстра, який виготовив виріб до державного реєстру майстрів народних художніх промислів;

народний художній промисел – творча, економічна та виробнича діяльність, метою якої є створення художніх виробів декоративно-вжиткового призначення, що здійснюється на основі колективного освоєння і спадкоємного розвитку традицій народного мистецтва у певній місцевості в процесі творчої праці майстрів народних художніх промислів;

підприємства народних художніх промислів - це підприємства, у випуску товарів і послуг яких вироби народних художніх промислів становлять не менш як 60 відсотків загальної вартості товарів і послуг за відповідний звітний період;

осередок народного художнього промислу – територія, у межах якої історично склався і розвивається відповідно до самобутніх традицій народний художній промисел;

виріб народного художнього промислу - художній виріб декоративно-вжиткового призначення, виготовлений відповідно до традицій даного промислу ручною працею або з використанням механізованої праці у підготовчих і допоміжних операціях;

унікальний виріб народного художнього промислу - єдиний у своєму роді виріб народного художнього промислу, який має художнє, історичне, етнографічне та наукове значення;

майстер народного художнього промислу – особа, яка створює та/або виготовляє вироби народного художнього промислу з дотриманням традицій народного мистецтва на умовах трудового/цивільно-правового договору з юридичною особою/фізичною особою-підприємцем або як самозайнята особа

(фізична особа-підприємець або особа, яка провадить незалежну професійну діяльність).

Стаття 2. Законодавство України про народні художні промисли

1. Законодавство України про народні художні промисли базується на Конституції України і складається з цього Закону, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність суб'єктів у галузі народних художніх промислів.

Стаття 3. Державна політика в галузі народних художніх промислів

1. Основою державної політики в галузі народних художніх промислів є забезпечення правових, організаційних, економічних та інформаційно-комунікаційних умов для охорони, відродження, збереження і розвитку народних художніх промислів як важливої складової культури українського народу.

Держава:

розробляє програми охорони, відродження, збереження і розвитку народних художніх промислів та забезпечує їх цільове фінансування;

підтримує діяльність суб'єктів народних художніх промислів шляхом надання доступу до фінансових можливостей та інших заходів;

сприяє популяризації мистецтва народних художніх промислів в Україні і за її межами шляхом організації виставок, конкурсів, форумів, конференцій, семінарів, аукціонів, галерей народного мистецтва, салонів-магазинів, виставок-продажів, спеціалізованої торгівлі виробами народних художніх промислів та у медіа;

створює умови для міжнародного співробітництва та здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів народних художніх промислів;

створює умови для підготовки фахівців народних художніх промислів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої та вищої освіти усіх форм власності;

сприяє підтримці періодичних видань, видань спеціалізованої наукової літератури, альбомів, каталогів з питань народних художніх промислів;

вживає заходів для збереження народних художніх промислів і сприяє створенню робочих місць для майстрів народних художніх промислів;

здійснює інші заходи підтримки народних художніх промислів відповідно до законодавства;

забезпечує охорону авторських прав суб'єктів народних художніх промислів відповідно до законодавства.

Стаття 4. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мистецтв та спеціалізованої мистецької освіти щодо народних художніх промислів

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв щодо народних художніх промислів належать:

розроблення та забезпечення реалізації загальнодержавних програм охорони, відродження, збереження і розвитку народних художніх промислів;

подання Кабінету Міністрів України пропозицій про затвердження Переліку видів виробництв і груп виробів народних художніх промислів, а також пропозицій про внесення змін до цього Переліку;

контроль за виконанням цього Закону, інших нормативно-правових актів про народні художні промисли;

здійснення інших повноважень, передбачених законодавством України.

2. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мистецтв та спеціалізованої мистецької освіти щодо народних художніх промислів належать:

здійснення заходів щодо обліку осередків народних художніх промислів та заповідних територій народних художніх промислів;

сприяння організації і проведенню культурно-мистецьких заходів у галузі народних художніх промислів, а також аукціонів, конкурсів, виставок-продажів тощо;

сприяння в межах своїх повноважень міжнародному співробітництву у галузі народних художніх промислів щодо організації виставок, конкурсів, форумів, конференцій, семінарів, аукціонів, галерей народного мистецтва,

салонів-магазинів, виставок-продажів, спеціалізованої торгівлі виробами народних художніх промислів та популяризації у медіа;

ведення та адміністрування державного реєстру майстрів народних художніх промислів;

здійснення інших повноважень, передбачених законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 5. Повноваження органів влади Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо народних художніх промислів

1. Органи влади Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідно до своїх повноважень сприяють створенню умов для розвитку народних художніх промислів, а саме:

розробляють та затверджують регіональні програми охорони, відродження, збереження та розвитку народних художніх промислів і осередків народних художніх промислів на відповідній території, а також подають відповідні пропозиції до загальнодержавних програм охорони, відродження, збереження та розвитку народних художніх промислів;

проводять на відповідній території виявлення, обстеження, облік та охорону осередків народних художніх промислів;

вносять до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтва пропозиції про визнання осередків народних художніх промислів, що потребують особливої охорони, заповідними територіями народних художніх промислів;

здійснюють підтримку реалізації проектів у галузі народних художніх промислів;

сприяють залученню міжнародної технічної допомоги та інших джерел фінансування для розвитку галузі народних художніх промислів;

сприяють організації торгівлі виробами народних художніх промислів;

сприяють популяризації народних художніх промислів через проведення виставок, конкурсів форумів, конференцій, семінарів, аукціонів, галерей

народного мистецтва, салонів-магазинів, виставок-продажів, спеціалізованої торгівлі виробами народних художніх промислів;

здійснюють контроль щодо заборони використання для виготовлення виробів народних художніх промислів природних рослинних ресурсів, занесених до Червоної книги України та до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на відповідній території;

здійснюють інші заходи підтримки народних художніх промислів відповідно до їх компетенції.

Стаття 6. Суб'єкти народних художніх промислів

1. Суб'єктами народних художніх промислів є фізичні та юридичні (усіх форм власності) особи, які здійснюють свою діяльність у галузі народних художніх промислів.

2. Метою діяльності суб'єктів народних художніх промислів є:

збереження і розвиток особливостей певних народних художніх промислів;

виробництво виробів народних художніх промислів відповідно до національної самобутності місцевих традицій народного мистецтва;

дотримання і вдосконалення традиційних технологій виготовлення виробів народних художніх промислів;

створення умов для підвищення кваліфікації та творчої активності майстрів народних художніх промислів, тощо.

3. Суб'єкти народних художніх промислів можуть вступати в об'єднання за галузевим, територіальним чи іншим принципом відповідно до закону.

Стаття 7. Фінансування діяльності суб'єктів народних художніх промислів

1. Фінансування діяльності суб'єктів народних художніх промислів здійснюється за рахунок власних, благодійних коштів та інших джерел фінансування, не заборонених законодавством.

2. Фінансування програм, в тому числі цільових, охорони, відродження, збереження та розвитку народних художніх промислів та інших окремих важливих заходів з розвитку сфери може здійснюватись за рахунок коштів

Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів та інших незаборонених законодавством джерел.

Стаття 8. Державний реєстр майстрів народних художніх промислів

1. Розробка, ведення та технічне обслуговування державного реєстру майстрів народних художніх промислів (далі – Реєстр) здійснюється за рахунок коштів державного бюджету та/або інших не заборонених законодавством джерел з метою комплексного інтегрування відомостей про майстрів народних художніх промислів, види виробництва, перелік виробів, їх опис та інших відомостей.

2. Власником інформації, що міститься у Реєстрі, є держава.

3. Інформація в Реєстрі подається державною мовою, а також однією із офіційних мов Європейського Союзу.

4. Держателем Реєстру є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв.

5. Ведення та адміністрування Реєстру здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мистецтв та спеціалізованої мистецької освіти відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

6. Реєстр ведеться в електронному вигляді.

Стаття 9. Статус майстра народних художніх промислів

1. Набуття особою статусу майстра народних художніх промислів здійснюється відповідно до порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв.

2. Особа набуває статусу майстра народних художніх промислів з дня внесення відповідного запису до Реєстру.

3. Для набуття статусу майстра народних художніх промислів особою заповнюється заявка в електронному кабінеті.

Розгляд заявки здійснюється комісією, утвореною центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мистецтв та спеціалізованої мистецької освіти.

4. Рішення про включення особи до Реєстру приймається комісією.

5. Майстер народних художніх промислів здійснює свою діяльність самостійно, як фізична-особа-підприємець, або на умовах трудового договору (контракту) чи цивільно-правового договору з юридичною особою, а також здійснює свою незалежну професійну діяльність.

6. Майстер народних художніх промислів, зареєстрований у Реєстрі відповідно до рішення комісії, набуває право на:

доступ до особистого кабінету;

безкоштовне отримання витягу з Реєстру;

маркування своїх виробів шляхом нанесення на нього унікального згенерованого коду, що засвідчує автентичність виготовленого виробу.

Стаття 10. Віднесення виробів до виробів народних художніх промислів

1. Виріб, який відповідає виду виробництва і групі виробів народних художніх промислів згідно з переліком, визначеним Кабінетом Міністрів України, встановлюється як виріб народних художніх промислів.

2. При виготовленні виробів народних художніх промислів забороняється використання природних рослинних ресурсів, занесених до Червоної книги України і до Переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на відповідній території.

Стаття 11. Особливості внесення виробів народних художніх промислів до Музейного фонду України та особливості їхнього обліку, збереження та використання

1. Вироби народних художніх промислів незалежно від їх виду, місця створення і власника, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, підлягають віднесенню до Музейного фонду України відповідно до законодавства.

2. Унікальні вироби народних художніх промислів, які мають виняткове художнє, історичне, етнографічне та наукове значення, незалежно від їхнього

власника і місця зберігання вносяться до Державного реєстру національного культурного надбання відповідно до законодавства.

3. Облік, збереження та використання виробів народних художніх промислів, віднесених до Музейного фонду України та внесених до Державного реєстру національного культурного надбання, здійснюються відповідно до законодавства.

Стаття 12. Осередки народних художніх промислів

1. Визначення та облік осередків народних художніх промислів здійснюється відповідно до порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв.

2. Осередки народних художніх промислів визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах культури та мистецтв за поданням органами влади Автономної Республіки Крим, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за погодженням з Національною академією наук України і відповідними творчими спілками.

3. Облік осередків народних художніх промислів здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері мистецтва та мистецької освіти.

4. Виявлення, обстеження, облік і охорона осередків народних художніх промислів здійснюється органами влади Автономної Республіки Крим, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

5. Осередки народних художніх промислів, що потребують особливої охорони, Кабінетом Міністрів України можуть бути визнані заповідними територіями народних художніх промислів, охорона і державна підтримка яких здійснюються відповідно до закону.

Типові положення про заповідні території народних художніх промислів затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Міжнародне співробітництво у галузі народних художніх промислів

1. Суб'єкти народних художніх промислів можуть встановлювати міжнародні зв'язки та здійснювати зовнішньоекономічну діяльність відповідно до законодавства.

Стаття 14. Відповідальність за порушення законодавства України про народні художні промисли

1. Особи, винні в порушенні законодавства України про народні художні промисли, несуть відповідальність згідно з законом.

Розділ II ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону:

забезпечити розробку та затвердження нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.».

Голова Верховної Ради України

